

Predicting Mother Abuse Based on Spouse's Emotional Blackmail and Self-Esteem

Zabihollah Abbaspour^{1*} , Amir Mohammad Tavakhosh¹

¹ Dept of Counseling, Faculty of Education and Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

Article Info

Article type:
Research article

Article History:

Received: Aug. 26, 2024

Received in revised form:
Oct. 11, 2024

Accepted: Oct. 26, 2024

Published Online: Jul. 27, 2025

*** Correspondence to:**

Zabihollah Abbaspour
Dept of Counseling, Faculty of
Education and Psychology,
Shahid Chamran University of
Ahvaz, Ahvaz, Iran

Email:

z.abbaspour@scu.ac.ir

ABSTRACT

Introduction: Domestic violence, including child, parent, and spousal abuse, is a growing global issue, particularly affecting teenage mothers due to its detrimental effects on the family system. The purpose of this study was to investigate the predictors of mother abuse, focusing on the emotional blackmail of the spouse and self-esteem among first secondary school boys and girls.

Materials & Methods: This study employed a correlational research method. The statistical population included all mothers with male and female first secondary school students in the academic year 1401-1402 in Khorramabad city (Iran). A total of 271 participants were selected using the cluster sampling method and consented to participate in the research. The study utilized the Parent Abuse Scale, the Emotional Blackmail Scale, and Eysenck's Self-Esteem Inventory. Data analysis was conducted using SPSS V.22, employing Pearson correlation, simultaneous regression, and stepwise regression techniques at p less than 0.05.

Results: The study found a negative correlation between self-esteem and mother abuse, regardless of whether the mother had a son or daughter. Emotional blackmail positively correlated with mother abuse among girls, but not boys. Enter regression analysis showed that emotional blackmail and self-esteem accounted for 21% of parental abuse in boys and 37% in girls. Stepwise regression analysis showed that self-esteem was a significant predictor of mother abuse in girls.

Conclusion: The study indicates that family system interactions significantly contribute to parent abuse, with emotional blackmail and self-esteem being key predictors of mother abuse, emphasizing the need to address these factors within the family context.

Keywords: Mother abuse, Emotional blackmail, Self-esteem

Cite this paper: Abbaspour Z, Tavakhosh AM. Predicting Mother Abuse Based on Spouse's Emotional Blackmail and Self-Esteem. *Journal of Ilam University of Medical Sciences*. 2025;33(3):39-52.

Introduction

Mothers are most often the primary targets of parent abuse by sons and may experience cognitive, emotional, physical, and spiritual harm (1). Research indicates that mother abuse is associated with factors such as family cohesion, domestic violence, marital conflict, self-esteem, and resilience (2). It is also linked to exposure to permissive discipline, lack of emotional involvement in the father-child relationship, symptoms of stress, and substance use (2). One contributing factor is the child's identification with a father who has abused his spouse (3). When violent behavior occurs, emotional and relational roles within the family

are disrupted, negatively impacting parenting abilities and overall family functioning. The interaction of these factors may help explain the persistence of violent behavior over time (4). Children who engage in parent abuse often have themselves been exposed to violence within the family (4). Mother abuse is particularly likely in households characterized by paternal violence toward the mother, parental violence toward the child, and emotional blackmail between parents (5). Despite its prevalence and the increasing number of legal cases (1-3), this issue has not received sufficient attention from the scientific community within the country. Moreover, given that parent abuse is a hidden and often invisible form of harm, it not only threatens the

foundation of the family but may also contribute to the development of violence and maladaptive behaviors in broader social contexts. Findings suggest that mother abuse is a pressing social concern, not only due to its rising incidence (5) but also because of its underlying causes, the context in which it arises, and its far-reaching consequences (5). Therefore, the present study aimed to examine whether mother abuse can be predicted based on emotional blackmail by the spouse and the mother's self-esteem.

Methods

The statistical population of this correlational study consisted of all mothers of boy and girl first-level secondary school students in Khorramabad City (Iran) during the 2022–2023 academic year. A total of 271 participants—140 mothers of girls and 131 mothers of boys—were selected using a cluster sampling method and agreed to participate in the study. Specifically, from among the boys' and girls' lower secondary schools in Khorramabad, four schools were selected from District One (two girls' schools and two boys' schools) and four from District Two (also two girls' and two boys' schools). From each school, 50 students were randomly selected. After contacting the students' mothers, 271 of them consented to participate, and the link to the online questionnaire was sent to them. The study employed the Parent Abuse Scale (Boy Version), the Parent Abuse Scale (Girl-Mother Version), the Emotional Blackmail Scale, and Eysenck's Self-Esteem Inventory. Data were analyzed using SPSS V.22, employing Pearson correlation as well as enter and stepwise regression techniques. A significance level of 0.05 was used.

Results

The results of this study revealed a significant relationship between mother abuse and mothers' self-esteem among boys ($r = -0.31$), mothers' self-esteem among girls ($r = -0.38$), and emotional blackmail by the spouse of mothers of girls ($r = 0.53$). However, no significant relationship was found between emotional blackmail by the spouse of mothers of boys and mother abuse ($r = 0.20$). The results of the enter regression analysis indicated that self-esteem and emotional blackmail by the spouse were significant predictors of mother abuse among mothers of boys, collectively explaining 21% of the variance in mother abuse

($F = 8.67$). Among mothers of girls, these two predictor variables accounted for 37% of the variance in mother abuse ($F = 58.44$). The results of the stepwise regression analysis showed that emotional blackmail by the spouse ($F = 80.28$) and self-esteem ($F = 58.44$) were significant predictors of mother abuse in the group of mothers of girls, while only self-esteem ($F = 16.18$) emerged as a significant predictor among mothers of boys.

Conclusion

The study indicates that family system interactions significantly contribute to parent abuse, with emotional blackmail and self-esteem being key predictors of mother abuse, emphasizing the need to address these factors within the family context. A decline in self-esteem in these situations may predict the recurrence of mother abuse. Future research is encouraged to identify protective and supportive factors that can mitigate mother abuse. Health professionals and policymakers working in the areas of family and social welfare are urged to take this issue seriously by promoting both individual and community-based counseling and by organizing educational workshops focused on enhancing self-esteem and reducing emotional blackmail between spouses.

Authors' Contribution

Conceptualization, Methodology, Validation, Formal Analysis, Supervision: ZA., Investigation, Software, Resources, Data Curation, Visualization: AMT, Writing–Review & Editing, Writing–Original Draft Preparation and Project Administration: ZA, AMT.

Ethical Statement

This study was approved by the Ethics Committee of Shahid Chamran University of Ahvaz (Iran) (IR.SCU.REC.1403.034). The authors avoided data fabrication, falsification, plagiarism, and misconduct.

Conflicts of Interest

The authors declare no conflict of interest.

Funding

The present study received no financial support, and all research-related expenses were covered by the authors' personal funds.

Acknowledgment

The present article was extracted from the research grant with SCU.4859287029.493. The authors thank the all of participants and persons who help in this project.

پیش‌بینی مادر آزاری بر اساس باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس

ذبیح‌اله عباس‌پور^{۱*}، امیرمحمد توخش^۱^۱ گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله: پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۶/۰۵

تاریخ ویرایش: ۱۴۰۳/۰۷/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۰۵

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۵/۰۵

نویسنده مسئول:

ذبیح‌اله عباس‌پور

گروه مشاوره، دانشکده علوم

تربیتی و روانشناسی، دانشگاه

شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

Email:

z.abbaspour@scu.ac.ir

مقدمه: خشونت خانگی به شکل کودک آزاری، والد آزاری و همسر آزاری، مسئله مهمی در دنیای امروزی به‌شمار می‌آید. آزار دیدن مادران از سوی فرزند نوجوان خود یکی از پدیده‌هایی است که به سبب آثار منفی بر نظام خانواده، اخیراً مورد توجه قرار گرفته است. هدف پژوهش حاضر بررسی پیش‌بین‌های مادر آزاری بر اساس باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس در دانش‌آموزان پسر و دختر بود.

مواد و روش‌ها: روش تحقیق این پژوهش همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش مادران دانش‌آموزان پسر و دختر متوسطه اول شهرستان خرم‌آباد در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای، ۲۷۱ نفر انتخاب شدند. در این پژوهش از پرسش‌نامه والد آزاری (فرم پسران) و پرسش‌نامه والد آزاری (دختر-مادر)، مقیاس باج‌گیری عاطفی همسر و پرسش‌نامه عزت‌نفس آیزنک استفاده گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS vol.22 و به روش همبستگی پیرسون، رگرسیون هم‌زمان و گام‌به‌گام صورت گرفت. در این پژوهش سطح معناداری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌های پژوهش: یافته‌های این پژوهش نشان داد، میان عزت‌نفس و مادر آزاری، هم در مادران پسران و هم در مادران دختران، رابطه منفی معناداری برقرار است؛ همچنین باج‌گیری عاطفی همسر با مادر آزاری در گروه مادران دختران، رابطه مثبت معنادار دارد؛ اما این رابطه در مادران پسران معنادار نبود. بر اساس تحلیل رگرسیون هم‌زمان در نمونه پژوهش، متغیرهای باج‌گیری عاطفی و عزت‌نفس در مادران پسران ۲۱ درصد و در مادران دختران ۳۷ درصد از مادر آزاری را تبیین کردند. نتایج تحلیل رگرسیون به شیوه گام‌به‌گام نیز نشان داد که در مادران دختران به ترتیب باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس و در مادران پسران متغیر عزت‌نفس پیش‌بینی‌کننده مادر آزاری بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: تعاملات دستگاه خانواده اهمیت فراوانی در شکل‌گیری آسیب‌ها و به‌ویژه والد آزاری دارند. باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس پیش‌بین‌های مهمی برای مادر آزاری هستند که بر اهمیت توجه به این عوامل در چارچوب خانواده تأکید می‌کند.

واژه‌های کلیدی: مادر آزاری، باج‌گیری عاطفی همسر، عزت‌نفس**استاد:** عباس‌پور ذبیح‌اله، توخش امیرمحمد. پیش‌بینی مادر آزاری بر اساس باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس. *مجله دانشگاه علوم پزشکی ایلام*، مرداد ۱۴۰۴؛ ۳۳(۳): ۵۲-۳۹.

مقدمه

فضای خانواده برای اعضای آن باید منبع آرامش و امنیت باشد؛ اما گاهی اوقات به علت برخی تعاملات ناسالم اعضای خانواده، محیطی پر از ترس و اضطراب می‌شود (۱). خشونت خانوادگی که با اصطلاح خشونت خانگی نیز شناخته می‌گردد، رفتارهای آزاردهنده یکی از اعضای خانواده به منظور کنترل یا آسیب به عضو دیگر خانواده است. تحقیقات مرتبط با خشونت خانوادگی عمدتاً بر خشونت همسران و بدرفتاری والدین با فرزندان توجه دارد. باین حال، خشونت فرزندان نسبت به والدین یا والد آزاری شکل دیگری از خشونت خانگی است (۳، ۲). دوره نوجوانی به سبب رفتارهایی که خاص آن دوره است، به دوره خطرپذیری نیز معروف است (۴) که با تغییرات جسمی، عاطفی، ذهنی و تکاملی همراه است و نوجوان را برای ورود به دوره بزرگسالی آماده می‌کند (۵). آزار والدین یکی از رفتارهای نوجوانان است که گاهی در خانواده مشاهده می‌شود. آزار الگویی از ظلم و ستم یا خشونت تعریف می‌گردد که حاصل قدرت یا کنترل فردی بر روی دیگری است. این نوع خشونت نشانه طبقه متفاوتی از خشونت خانگی است که با وارونگی روابط عادی قدرت خانواده در میان اعضای خانواده مشخص می‌شود و به موجب آن، نوجوانان معتقدند که «رئیس» خانه هستند (۶). والد-آزاری شامل طیف وسیعی از پرخاشگری‌های روان‌شناختی، عاطفی و فیزیکی فرزند نسبت به والدینش است و از شایع‌ترین اشکال خشونت خانگی گزارش شده است (۷). هر اقدامی که در آن یک فرزند والدین خود را برای به‌دست آوردن قدرت و کنترل بترساند و با هدف ایجاد آسیب جسمی، روانی یا مالی به آنان انجام گردد، می‌تواند والد آزاری تلقی شود (۸). این نوع آزار غالباً با رفتارهای توهین آمیز کلامی آغاز می‌گردد، در طول زمان از نظر فراوانی و شدت پیشرفت می‌کند و به آزار عاطفی و فیزیکی تبدیل می‌شود (۹). البته همه خشونت‌های نوجوانان در خانه توهین آمیز نیستند و برحسب بافت اجتماعی، خشونت می‌تواند تدافعی، جنگی متقابل یا بیانگر باشد (۱۰). بین ۷ تا ۳۳ درصد از والدین، قربانی سوءاستفاده و آزار از طرف

نوجوانان خود می‌شوند (۱۱). ۲۲ درصد والد آزاری نوجوانان به صورت فیزیکی و ۷۵ درصد به صورت کلامی است (۳). نرخ شیوع والد آزاری در ایران ۴/۱ درصد گزارش شده است (۱۲).

صرف نظر از طبقه یا موقعیت اجتماعی، والد آزاری در همه طبقات جامعه رخ می‌دهد و علل مختلفی دارد (۱۲). مادران به طور عمده هدف والد آزاری فرزندان پسر هستند و دچار آسیب‌های شناختی، عاطفی، جسمی و معنوی می‌شوند (۱۴، ۱۳). پژوهش‌ها نشان می‌دهد انسجام خانوادگی، خشونت خانگی، تعارض زناشویی، عزت نفس و تاب آوری با مادر آزاری رابطه دارند (۱۶، ۱۵)؛ همچنین مادر آزاری با قرار گرفتن در معرض انضباط سهل‌آمیز، نبود مشارکت عاطفی در رابطه پدر و فرزند و علائم استرس و مصرف مواد مرتبط است (۱۷). یکی از علل مادر آزاری همانندسازی فرزند با پدری است که همسر خود را آزار داده است (۱۸). هنگامی که رفتار خشونت آمیز رخ می‌دهد، نقش‌های ارتباطی و عاطفی تحت تأثیر قرار می‌گیرند و بر مهارت‌های فرزندپروری و عملکرد خانواده تأثیر می‌گذارند. تلاقی این عوامل می‌تواند تداوم رفتار خشونت آمیز را در طول زمان تبیین کند (۱۹). فرزندی که مرتکب والد آزاری می‌شوند، خودشان اغلب خشونت را در خانواده تجربه کرده‌اند (۲۰). احتمالاً مادر آزاری در خانواده‌هایی رخ می‌دهد که خشونت پدر نسبت به مادر و والدین نسبت به فرزند و باج‌گیری عاطفی والدین از یکدیگر در آن‌ها وجود داشته است (۱۸).

باج‌گیری عاطفی یکی از انواع خشونت‌های خانگی همسران علیه یکدیگر است که می‌تواند پیش‌بین مادر آزاری باشد. باج‌گیری عاطفی شکلی از دست کاری کردن شدید دیگران است، به طوری که اگر خواسته‌های یک فرد در رابطه صمیمانه برآورده نشود، به طور مستقیم و غیرمستقیم از تهدید استفاده می‌کند تا طرف مقابل را تنبیه نماید (۲۱)؛ بنابراین، والد آزاری یکی از پیامدهای خشونت والدین و باج‌گیری عاطفی همسران است (۲۲). هنگامی که مادر با خشونت تهدید می‌شود، نمی‌تواند بدون اضطراب و ترس به وظایف خود عمل کند (۲۳)؛ در نتیجه ممکن است باعث باج‌گیری عاطفی

والد دیگر گردد، مادران احساس درماندگی و پریشانی عاطفی را تجربه می‌کنند و در نتیجه، به این باور می‌رسند که ناکارآمد هستند (۲۴)؛ بنابراین، والدآزاری موجب ناامیدی، درماندگی، احساس گناه، شرم و ترس در مادران می‌شود و بر عزت‌نفس آنان تأثیر می‌گذارد (۲۵، ۲۶). مادران علاوه بر اینکه از سوی فرزندان شان آزار می‌بینند، از تحقیر و مقایسه‌های اجتماعی رنج می‌برند و در حالی که احساس ناامنی را تجربه می‌کنند، ممکن است با محرومیت اجتماعی در میان دوستان و همسالان مواجه شوند (۲۷، ۱۶). شاید به همین علت است که مادران این رفتار والدآزاری را تا حدی بسیاری پنهان می‌کنند (۲۷، ۱۷، ۷). این چرخه تکرار شونده می‌تواند سبب کاهش عزت‌نفس مادران گردد.

والدآزاری نوجوانان به عنوان یک مسئله اجتماعی قابل توجه شناخته شده و مورد توجه متخصصان قرار گرفته است (۲۸). علی‌رغم آمار شیوع و افزایش پرونده‌های قضایی (۲۹)، این پدیده به اندازه کافی مورد توجه جامعه علمی در داخل کشور قرار نگرفته است. از سویی، با توجه به اینکه والدآزاری در قالب یک آسیب پنهان و نامرئی، نه تنها می‌تواند به بنیان خانواده آسیب بزند، بلکه می‌تواند موجب بروز خشونت و پیامدهای اجتماعی ناسازگار در محیط خارج از خانه شود. یافته‌ها نشان می‌دهد، والدآزاری نه تنها به لحاظ شیوع فزاینده (۱۲)، بلکه با در نظر گرفتن علل، بستر شکل‌گیری و تبعات آن، موضوع اجتماعی بسیار مهمی است (۳۰)؛ بنابراین، هدف پژوهش حاضر بررسی این موضوع بود که آیا مادرآزاری بر اساس باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس قابل پیش‌بینی است.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش همه مادران دانش‌آموزان پسر و دختر مقطع متوسطه اول در شهر خرم‌آباد در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای و بر اساس جدول کرجسی و مورگان (۳۴) انتخاب شدند؛ به این صورت که از میان مدارس پسرانه و دخترانه متوسطه اول شهر خرم‌آباد، چهار مدرسه از ناحیه یک (دو

مدرسه دخترانه و دو مدرسه پسرانه) و چهار مدرسه از ناحیه دو (دو مدرسه دخترانه و دو مدرسه پسرانه) انتخاب گردیدند؛ سپس از هر مدرسه به صورت تصادفی ۵۰ دانش‌آموز انتخاب شدند که پس از ارتباط با مادران دانش‌آموزان، ۲۷۱ نفر از آنان برای شرکت در پژوهش اعلام همکاری کردند و لینک پرسش‌نامه آنلاین برای آنان ارسال گردید.

ابزارهای پژوهش: الف. مقیاس والدآزاری (فرم پسران): مقیاس والدآزاری (فرم پسران) مقیاسی ۲۲ سؤالی است که عباس‌پور و همکاران (۲) برای سنجش سه بعد والدآزاری (مالی، فیزیکی و عاطفی) در پسران نوجوان جامعه ایرانی در شهر اهواز ساخته‌اند. سؤال‌های این مقیاس به صورت لیکرت پنج‌درجه‌ای از نمره ۱ (هیچ‌وقت) تا ۵ (همیشه) نمره‌گذاری می‌شود. در این مقیاس، علاوه بر سه بعد والدآزاری (مالی، فیزیکی و عاطفی)، یک نمره کل با حداقل ۲۲ و حداکثر ۱۱۰ برای هر آزمودنی محاسبه می‌گردد. نمره بالا در این مقیاس نشانه میزان بالای والدآزاری است. نقطه برش این ابزار برای عامل مالی، فیزیکی و عاطفی به ترتیب نمره ۵، ۷/۵ و ۴۲/۵ و برای کل مقیاس نمره ۵۵ در نظر گرفته شده است (۳۱). ضریب پایایی مقیاس به روش آلفای کرونباخ برای کل پرسش‌نامه ۰/۹۸ و برای سه مؤلفه والدآزاری عاطفی، مالی و فیزیکی به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۸۹ و به دست آمد؛ همچنین سه عاملی بودن این مقیاس با استفاده از روش تحلیل عامل اکتشافی، روایی سازه این مقیاس را تأیید کرد. ضریب همبستگی این مقیاس با مقیاس نگرش فرزند نسبت به والدین ۰/۶۸ گزارش شد. ضریب پایایی پرسش‌نامه تکمیل‌شده در نمونه ۶۷۶ نفری به روش آلفای کرونباخ برای کل پرسش‌نامه ۰/۹۴ و برای سه مؤلفه والدآزاری عاطفی، مالی و فیزیکی به ترتیب ۰/۹۲، ۰/۵۵ و ۰/۷۵ به دست آمد (۲). ضریب پایایی پرسش‌نامه به روش آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر ۰/۸۷ به دست آمد. گفتنی است که مادر دانش‌آموزان این مقیاس را تکمیل کرد.

ب. پرسش‌نامه والدآزاری (دختر-مادر): این ابزار یک مقیاس ۱۴ سؤالی است که برای سنجش دو بُعد والدآزاری (فیزیکی و عاطفی) در دختران نوجوان جامعه

سؤالات پاسخ «بلی»، «خیر» یا «نمی‌دانم» را علامت بزند. گزینه «خیر» ۱ امتیاز و گزینه «بلی» ۰ امتیاز دریافت خواهد کرد، در مواردی که گزینه «نمی‌دانم» انتخاب گردد، نیم نمره (۰/۵) از امتیاز کسب خواهد شد. این امتیاز دامنه‌ای از ۰ تا ۳۰ خواهد داشت. نمرات بالاتر نشان‌دهنده عزت نفس بالاتر شخص پاسخ‌دهنده خواهد بود و برعکس. روایی سازه این پرسش‌نامه برای دانشجویان دختر ۰/۷۴ و برای دانشجویان پسر ۰/۷۹ گزارش کرده است. ضریب پایایی پرسش‌نامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۸ گزارش شده است (۳۳). پایایی این ابزار در پژوهش حاضر ۰/۷۰ به دست آمد. گفتنی است که مادر دانش‌آموز این مقیاس را تکمیل کرد.

پس از تصویب پژوهش با کد اخلاق IR.SCU.REC.1403.034 و کسب مجوز از دانشگاه شهید چمران اهواز و اداره کل آموزش و پرورش استان لرستان، به نواحی انتخاب شده و سپس به مدارس مراجعه گردید. به علت دشواری دستیابی حضوری به مادران، برای جمع‌آوری داده‌ها، پرسش‌نامه پژوهش حاضر به صورت یک پرسش‌نامه اینترنتی با استفاده از سایت ایمل ساخته شد. پیش از توزیع پرسش‌نامه‌ها در آزمودنی‌ها، ابتدا توضیحات لازم درباره پژوهش و ابزار پژوهش هم به صورت شفاهی و هم به صورت نوشتاری در اختیار مدیران و معلمان قرار گرفت. پس از هماهنگی‌های لازم با مدیر مدارس، لینک پرسش‌نامه در اختیار مادران دانش‌آموزان گذاشته شد؛ همچنین پیش از شروع پاسخ‌دهی آزمودنی‌ها به سؤالات پرسش‌نامه، توضیحاتی درباره هدف پژوهش حاضر، حق انتخاب برای شرکت در پژوهش و محرمانه بودن اطلاعات شخصی، استفاده از نتایج صرفاً برای اهداف پژوهشی، اهمیت مشارکت آنان در پژوهش، نحوه پاسخ‌گویی به سؤالات و تکمیل پرسش‌نامه‌ها در اختیار آنان قرار گرفت؛ همچنین برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS vol.22 و آزمون همبستگی پیرسون، رگرسیون همزمان و گام به گام استفاده گردید.

یافته‌های پژوهش

در این پژوهش، مادران دختران ۱۴۰ نفر (۵۱/۷۰)

ایرانی ساخته شده است (۸). این مقیاس دو بُعد والد آزاری را در مقیاس لیکرت پنج‌درجه‌ای از نمره ۱ (هیچ وقت) تا ۵ (هرگز) می‌سنجد. در این مقیاس علاوه بر دو نمره والد آزاری (فیزیکی و عاطفی)، یک نمره کل با حداقل ۱۴ و حداکثر ۷۰ برای هر آزمودنی محاسبه می‌شود. نمره بالا در این مقیاس نشانه میزان بالای والد آزاری است. نقطه برش این ابزار برای عامل عاطفی و فیزیکی به ترتیب ۲۷/۵ و ۷/۵ و برای کل مقیاس نمره ۳۵ محاسبه شده است (۳۶)؛ همچنین نتایج تحلیل عامل اکتشافی نشان داد که این مقیاس از دو عامل عاطفی و فیزیکی تشکیل شده است. روایی همگرایی مقیاس والد آزاری (دختر-مادر) از طریق همبسته کردن آن با مقیاس نگرش فرزند نسبت به مادر تأیید گردید. ضرایب همبستگی میانگین نمره‌های آزمودنی‌ها در مقیاس والد آزاری دختر-مادر با مقیاس نگرش فرزند نسبت به مادر معنادار بود و همسانی درونی مقیاس والد آزاری دختر-مادر و عوامل آن برحسب ضرایب آلفای کرونباخ محاسبه شد و با ضرایب همبستگی ۰/۹۳ و ۰/۷۵ تأیید گردید (۸). پایایی کل این مقیاس ۰/۹۰ گزارش شده است (۳۲). گفتنی است که مادر دانش‌آموز این مقیاس را تکمیل کرد.

ج. پرسش‌نامه باج‌گیری عاطفی (EB): پرسش‌نامه باج‌گیری عاطفی یک ابزار ۲۰ سؤالی است که برای سنجش سه بعد ترس، التزام و احساس گناه در همسران ساخته شده است (۲۱). این مقیاس سه بعد باج‌گیری عاطفی را در لیکرت پنج‌درجه‌ای از هیچ وقت (۱) تا همیشه (۵) می‌سنجد. در این مقیاس، نمره کل با جمع سه زیرمقیاس محاسبه می‌شود. حداقل نمره این ابزار ۲۰ و حداکثر نمره ۱۰۰ است. نمره بالا در این پرسش‌نامه نشانه تجربه باج‌گیری عاطفی از سوی همسر است. پایایی و روایی به ترتیب ۰/۸۵ و ۰/۶۱ گزارش شده است (۲۱). ضریب پایایی پرسش‌نامه به روش آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر ۰/۹۵ به دست آمد. گفتنی است که مادر دانش‌آموز این مقیاس را تکمیل کرد.

د. پرسش‌نامه عزت نفس آیزنک (ESI): در پژوهش حاضر از پرسش‌نامه عزت نفس آیزنک (ESI) استفاده گردید. پرسش‌نامه ۳۰ سؤال دارد که آزمودنی باید برای هریک از

درصد) و مادران پسران ۱۳۱ نفر (۴۸/۳۰ درصد) بودند. از این میان، ۸۵ مادر فرزند پایه هفتم (۳۱/۳۷ درصد)، ۱۳۲ مادر فرزند پایه هشتم (۴۸/۷۱ درصد) و ۵۴ نفر فرزند پایه نهم (۱۹/۹۲ درصد) داشتند. ۳۷ دانش آموز (۱۳/۶۵ درصد) تک فرزند بودند و ۲۳۴ دانش آموز (۸۶/۳۵ درصد) خواهر و برادر داشتند. از میان مادران دانش آموزان، ۷۱ نفر (۲۶/۲۰ درصد) تحصیلات سیکل و پایین تر، ۱۳۸ نفر (۵۰/۹۲ درصد)

دیپلم، ۱۴ نفر (۵/۱۷ درصد) فوق دیپلم، ۳۳ نفر (۱۲/۱۸ درصد) لیسانس، ۱۳ نفر (۴/۸۰ درصد) فوق لیسانس و ۲ نفر (۰/۷۳ درصد) تحصیلات دکتری داشتند. جدول شماره ۱ اطلاعات توصیفی نمره های مادر آزاری، باج گیری عاطفی همسر و عزت نفس را در دو گروه دانش آموزان پسر و دختر نشان می دهد.

جدول شماره ۱. اطلاعات توصیفی متغیرهای پژوهش

بیشترین	کمترین	انحراف استاندارد	میانگین		
۴۹	۲۱	۵/۷۸۴۷۷	۲۶/۳۸۲۴	مادران پسران	مادر آزاری
۴۷	۱۴	۵/۶۳۷۱۴	۱۸/۳۶۴۵	مادران دختران	
۳۰	۹	۳/۹۴۵۰۲	۱۵/۲۶۴۷	مادران پسران	عزت نفس
۲۷	۹	۳/۳۹۴۵۷	۱۵/۱۹۹۵	مادران دختران	
۱۰۰	۱۹	۱۳/۲۵۴۲۵	۲۹/۲۳۵۳	مادران پسران	باج گیری عاطفی همسر
۹۶	۱۹	۱۳/۵۳۸۲۰	۳۲/۱۱۸۲	مادران دختران	

جدول شماره ۲ نتایج ضریب همبستگی پیرسون عزت نفس و باج گیری عاطفی را با مادر آزاری نشان می دهد.

بر این جدول، به جز باج گیری عاطفی مادران پسران با مادر آزاری، سایر ضرایب همبستگی معنادار هستند.

جدول شماره ۲. نتایج ضریب همبستگی پیرسون در متغیرهای پژوهش

مادر آزاری			
P	R		
۰/۰۰۹	-۰/۳۱**	مادران پسران	عزت نفس
۰/۰۰۱	-۰/۳۸**	مادران دختران	
۰/۸۱۲	۰/۰۲	مادران پسران	باج گیری عاطفی همسر
۰/۰۰۱	۰/۵۳**	مادران دختران	

همان طور که در جدول شماره ۲ مشاهده می شود، عزت نفس با مادر آزاری در هر دو گروه مادران پسران (-۰/۳۱) و دختران (-۰/۳۸) رابطه منفی معنادار دارد؛ اما باج گیری عاطفی همسر با مادر آزاری تنها در گروه مادران دختران (۰/۵۳) رابطه معناداری دارد و در گروه مادران پسران، رابطه

معنادار نیست. نتایج تحلیل رگرسیون هم زمان متغیرهای پیش بین مادر آزاری برای مادران دانش آموزان پسر (جدول شماره ۳) نشان می دهد، عزت نفس و باج گیری عاطفی همسر پیش بینی کننده مادر آزاری هستند.

جدول شماره ۳. نتایج تحلیل رگرسیون هم زمان متغیرهای پژوهش (مادران پسران)

متغیر پیش بین	R	R ²	F	ضرایب رگرسیون
---------------	---	----------------	---	---------------

$B = -0.5$ $\beta = -0.12$ $t = -1.06$ $P = 0.29$	۸/۶۷	۰/۲۱۱	۰/۴۶	باج‌گیری عاطفی همسر
$B = -0.62$ $\beta = -0.48$ $t = 6.79$ $P = 0.001$				عزت‌نفس

عزت‌نفس با مادرآزاری در سطح $P < 0.05$ معنادار هستند و مقدار بتای مربوط به متغیر پیش‌بین باج‌گیری عاطفی همسر با مادرآزاری معنی‌دار نیست. نتایج تحلیل رگرسیون هم‌زمان متغیرهای پیش‌بین مادرآزاری برای مادران دانش‌آموزان دختر (جدول شماره ۴) نشان می‌دهد، عزت‌نفس و باج‌گیری عاطفی پیش‌بینی‌کننده مادرآزاری هستند.

بر اساس جدول شماره ۳، ضریب رگرسیونی برای ترکیب خطی متغیر پیش‌بین عزت‌نفس با مادرآزاری در گروه مادران پسران معنادار است؛ بنابراین، تقریباً ۲۱ درصد واریانس مربوط به مادرآزاری از طریق عزت‌نفس و باج‌گیری عاطفی همسر تبیین می‌شود. ضریب بتا مربوط به متغیرهای پیش‌بین و معناداری آن‌ها نیز قابل مشاهده است. با توجه به آماره‌های t ، نشان می‌دهد که مقدار بتای مربوط به متغیر پیش‌بین

جدول شماره ۴. نتایج تحلیل رگرسیون هم‌زمان متغیرهای پژوهش (مادران دختران)

متغیر پیش‌بین	R	R ²	F	ضرایب رگرسیون
باج‌گیری عاطفی همسر	۰/۶۱	۰/۳۷	۵۸/۴۴۲	$B = 0.17$ $\beta = 0.41$ $t = 6.79$ $P = 0.001$
عزت‌نفس				$B = -0.37$ $\beta = -0.31$ $t = -5.14$ $P = 0.001$

عزت‌نفس تبیین می‌شود. ضریب بتا مربوط به متغیرهای پیش‌بین و معنی‌داری آن‌ها نیز قابل مشاهده است. با توجه به آماره‌های t ، نشان می‌دهد که مقدار بتای مربوط به متغیرهای پیش‌بین باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس با مادرآزاری در سطح $P < 0.05$ معنی‌دار هستند. جدول شماره ۵ نتایج تحلیل

بر اساس جدول شماره ۴، ضریب رگرسیونی برای ترکیب خطی متغیرهای پیش‌بین باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس با مادرآزاری در گروه مادران دختران معنی‌دار است؛ بنابراین، تقریباً ۳۷ درصد واریانس مربوط به مادرآزاری به‌وسیله متغیرهای پیش‌بین باج‌گیری عاطفی همسر و

رگرسیون گام به گام متغیرهای پیش‌بین مادرآزاری را برای مادران دانش‌آموزان پسر نشان می‌دهد.

جدول شماره ۵. نتایج جدول تحلیل رگرسیون متغیرهای پژوهش به روش گام به گام (مادران پسران)

متغیر پیش‌بین	همبستگی چندگانه MR	ضریب تعیین RS	نسبت F احتمال P	متغیرهای پیش‌بین	
				۱	مقدار ثابت (a)
عزت نفس	۰/۴۴	۰/۲۰	F=۱۶/۱۸ P=0.001	B=-۰/۵۷ β =-۰/۴۴ t=-۴/۰۲ P=0.001	۳۹/۱۸

جدول شماره ۵ می‌دهد که بر اساس نتایج تحلیل رگرسیون با روش گام به گام، از میان متغیرهای پیش‌بین مادرآزاری در گروه مادران پسران، تنها متغیر عزت نفس پیش‌بینی کننده برای مادرآزاری است. با مقایسه مقدار ضریب تعیین به دست آمده با استفاده از روش رگرسیون همزمان و

روش گام به گام می‌توان دریافت که متغیر پیش‌بین عزت نفس قوی‌ترین پیش‌بین برای تبیین واریانس مادرآزاری است. جدول شماره ۶ نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام متغیرهای پیش‌بین مادرآزاری را برای مادران دانش‌آموزان دختر نشان می‌دهد.

جدول شماره ۶. نتایج جدول تحلیل رگرسیون متغیرهای پژوهش به روش گام به گام (مادران دختران)

شاخص آماری متغیر پیش‌بین	همبستگی چندگانه MR	ضریب تعیین RS	نسبت F احتمال P	متغیرهای پیش‌بین		
				۱	۲	مقدار ثابت (a)
باج‌گیری عاطفی همسر	۰/۵۳	۰/۲۹	F=۸۰/۲۸ P<0.001	B= ۰/۲۲ β =۰/۵۳ t=۸/۹۶ P=0.001	-	۱۱/۲۱
عزت نفس	۰/۶۱	۰/۳۷	F=۵۸/۴۴ P<0.001	B= ۰/۱۷ β =۰/۴۱ t=۶/۸۰ P=0.001	B= -۰/۳۸ β = -۰/۳۱ t= -۵/۱۴ P=0.001	۲۱/۳۵

جدول شماره ۶ می‌دهد که بر اساس نتایج تحلیل رگرسیون با روش گام به گام، از میان متغیرهای پیش‌بین مادرآزاری در گروه مادران دختران، به ترتیب متغیرهای باج‌گیری عاطفی همسر و عزت نفس پیش‌بینی کننده

مادرآزاری هستند. با مقایسه مقدار ضریب تعیین به دست آمده با استفاده از روش رگرسیون همزمان و روش گام به گام می‌توان دریافت که ترکیب متغیرهای پیش‌بین باج‌گیری عاطفی همسر و عزت نفس قوی‌ترین ترکیب برای تبیین

واریانس مادر آزاری است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی مادر آزاری در دانش‌آموزان دختر و پسر شهرستان خرم‌آباد انجام شد. نتایج این پژوهش نشان داد که باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس در مادران دانش‌آموزان دختر پیش‌بینی‌کننده مادر آزاری است، درحالی‌که در مادران دانش‌آموزان پسر، تنها عزت‌نفس پیش‌بین مادر آزاری بود؛ همچنین باج‌گیری عاطفی همسر و عزت‌نفس در دو گروه مادران دانش‌آموزان پسر و مادران دانش‌آموزان دختر به ترتیب ۲۱ درصد و ۳۷ درصد از متغیر مادر آزاری را تبیین می‌کنند. یافته‌های پژوهش با نتایج پژوهش‌های پیشین (۳۱، ۲۵، ۲۴، ۱۶، ۱۵) همخوانی دارد. شرایط خانوادگی مانند انسجام خانوادگی، تعارض زناشویی، قرار گرفتن در معرض خشونت خانوادگی و عزت‌نفس والدین تأثیر چشمگیری بر میزان مادر آزاری نوجوانان دارد (۱۹، ۲۰، ۳۱). پیوندها و نوع ارتباطات درون خانواده‌ها تأثیر بسزایی در شکل‌گیری الگوهای رفتاری نوجوانان دارد (۱۷، ۱). زندگی در خانواده‌هایی که در آن اعضای خانواده مورد خشونت و آزار قرار می‌گیرند، پیش‌بینی‌کننده مادر آزاری نوجوان است. همان‌طور که پژوهش‌ها نشان می‌دهد، باج‌گیری عاطفی مرد از همسرش پیش‌بین مادر آزاری است و این نوع خشونت‌ها باعث کاهش عزت‌نفس مادر خانواده می‌شود (۱۸). احساس ناتوانی و ضعف مادر می‌تواند علتی برای کوتاه آمدن و اعتراض و دفاع نکردن مادر از خود در برابر آزارهای فرزندش باشد (۲۴). فرزندان خشونت را وسیله‌ای برای رسیدن به اهداف خود یا ابراز احساسات ناخوشایند می‌دانند. بر اساس نظریه یادگیری اجتماعی (۳۴)، الگوسازی از پدر و تکرار این رفتارهای آزارنده می‌تواند احساس بی‌کفایتی و بی‌ارزشی را در مادر به دنبال داشته باشد. بروز رفتارهای آزارنده در قالب باج‌گیری عاطفی از جانب پدر الگویی از تعاملات ابزاری برای فرزندان می‌شود. اگر مادر آزاری با بی‌توجهی پدر یا توجه مثبت او تقویت گردد، ممکن است به مرور زمان، مادر در چرخه‌ای از پیامدهای منفی در قالب اختلالات جسمی یا روانی قرار گیرد. در چنین

شرایطی، مادران نسبت به مسئولیت‌های والدینی خود نیز احساس بی‌کفایتی می‌کنند (۲۹) و چرخه آسیب شدیدتر می‌شود. کاهش عزت‌نفس در چنین شرایطی می‌تواند مادر آزاری مکرر را پیش‌بینی کند.

میان باج‌گیری عاطفی شوهر و مادر آزاری دانش‌آموزان پسر رابطه معناداری دیده نشد. پژوهش‌ها نشان می‌دهد، والد آزاری در پسران و دختران متفاوت است. معمولاً پسران خشونت فیزیکی و دختران خشونت روان‌شناختی را به والدین نشان می‌دهند (۳۵). این یافته می‌تواند تبیین‌های مختلفی داشته باشد. فرزندان رفتار را بیشتر به شکل یادگیری دیداری فرامی‌گیرند و این موضوع باعث می‌شود که رفتار خشونت‌آمیز والدین نسبت به هم را فراگیرند (۲۰). پسران در سنین نوجوانی با پدر شبیه‌سازی می‌کنند و اگر پدر به مادر آزار فیزیکی برساند، پسران نیز همین کار را با مادر انجام می‌دهند (۱). این تعامل باعث می‌شود که رفتارهای آزارنده پسران در مقایسه با رفتارهای آزارنده دختران، از نگاه مادران امری عادی‌تر باشد. دختران به صورت کلامی و عاطفی نسبت به والدین خود آزار می‌رسانند، درحالی‌که پسران بیشتر احتمال دارد در سطوح بالاتر حمله فیزیکی را نشان دهند؛ همچنین علاقه کمتر دختران به تماشای صحنه‌های خشن و پرخاشگری و قرار نگرفتن در محیط‌های خشن عاملی برای مادر آزاری فیزیکی کمتر در دختران باشد (۳۶). به این سبب، ممکن است اگر باج‌گیری عاطفی به اشکال غیرمستقیم و تلویحی‌تر ابراز گردد، پسران درک کمتری از کارکرد پاداش‌دهنده این رفتارها داشته باشند و بنابراین، ابراز رفتارهای آزارگرانه کمتر باشد. یافته‌های کانولوازانو و همکاران (۳۵) نشان داد، در موقعیت‌هایی که فرزندان در معرض خشونت خانگی قرار می‌گیرند، پسران خشونت خود را به صورت فعال‌تر و کنشی نشان می‌دهند، در صورتی‌که دختران به صورت منفعل‌گرانه خشونت خود را نشان می‌دهند.

بر اساس شیوع مادر آزاری و با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر و نقش تعیین‌کننده عزت‌نفس و باج‌گیری عاطفی در مادر آزاری، به متخصصان نظام سلامت و سیاست‌گذاران در حوزه خانواده و مسائل اجتماعی توصیه

انتخاب موضوع، روش‌شناسی، تحلیل داده‌ها، نظارت بر اجراء و مکاتبات با مجله بر عهده نویسنده اول و جمع‌آوری پیشینه پژوهش، تهیه منابع، جمع‌آوری و ورود داده‌ها در نرم‌افزار بر عهده نویسنده دوم پژوهش بوده است. نگارش و ویرایش گزارش پژوهش بر عهده هر دو نفر بوده است.

می‌گردد که توجه جدی به پدیده مادرآزاری از طریق توسعه مشاوره فردی و همگانی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای افزایش عزت‌نفس و کاهش میزان باج‌گیری عاطفی همسران از یکدیگر داشته باشند.

از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به این موارد اشاره کرد: ابزارهای این پژوهش را مادران تکمیل کردند و یافته‌های این پژوهش از دیدگاه مادران دانش‌آموزان انجام شده است. پیش‌بینی مادرآزاری از دیدگاه دانش‌آموزان و مقایسه یافته‌های این دو جامعه از پیشنهاد‌های این پژوهش است. نمونه پژوهش شامل مادران دانش‌آموزان پسر و دختر متوسطه اول شهر خرم‌آباد است؛ بنابراین، امکان تعمیم نتایج به سایر گروه‌های سنی و در مناطق دیگر با احتیاط صورت می‌گیرد. به سبب دشواری در اجرای حضوری مادران در میدان پژوهش، ابزارها به صورت آنلاین اجرا شد. پیشنهاد می‌گردد، در پژوهش‌های دیگر اجرای ابزار حضوری و کنترل شده باشد. این پژوهش مبتنی بر آسیب‌شناسی بود. پیشنهاد می‌شود، در پژوهش‌های بعدی نقش عوامل حفاظتی و حمایتی در مواجهه با مادرآزاری شناسایی گردند.

سپاس‌گزاری

از همه افراد شرکت‌کننده در این پژوهش که با همکاری صادقانه خود، زمینه را برای نتیجه‌گیری دقیق مهیا کردند قدردانی می‌شود.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌کنند که تضاد منافی در این مقاله وجود ندارد.

کد اخلاق

این مقاله مصوبه گروه مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز بوده و با نظارت و تاییدیه کمیته اخلاق دانشگاه شهید چمران اهواز با کد اخلاق IR.SCU.REC.1403.034 انجام شده است.

حمایت مالی

پژوهش حاضر از هیچ گونه حمایت مالی برخوردار نبوده است و هزینه‌های مربوط به پژوهش به وسیله‌ی هزینه‌های شخصی نویسندگان تأمین گردیده است.

مشارکت نویسندگان

References

1. Kamyab Nejad M, Seif Naraghi M, KHush Kalam A. Comparing the rates of depression and aggression of normal siblings of autistic and Attention Deficit Hyperactivity children within 6-21 years old. *Psychol Except Individ*. 2012;1:1-22.
2. Abbaspour Z, Poursardar F, Ghanbari Z, Shahuri S, Shadfar A. Development and validation of parent abuse scale (boy-mother). *JEM*. 2018;8:33-46. doi:10.22054/jem.2018.5002.1611.
3. Nam B, Kim JY, Bright CL, Jang D. Exposure to family violence, peer attachment, and adolescent-to-parent violence. *J Interpers Violence*. 2022;37:NP4718-NP39. doi:10.1177/0886260520960109.
4. Vameghi M, Namdari M. Predicting risk taking behavior by exposure to domestic violence among Khorram-abad adolescents. *RefahJ*. 2017;17:171-97.
5. Yarcheski A, Mahon NE, Yarcheski TJ. Anger in early adolescent boys and girls with health manifestations. *Nurs Res*. 2002;51:229-36. doi:10.1097/00006199-200207000-00003.
6. Tew J, Nixon J. Parent abuse: Opening up a discussion of a complex instance of family power relations. *Soc Policy Soc*. 2010;9:579-89. doi:10.1017/S1474746410000291.
7. Simmons M, McEwan TE, Purcell R, Ogloff JR. Sixty years of child-to-parent abuse research: What we know and where to go. *Aggress Violent Behav*. 2018;38:31-52. doi:10.1016/j.avb.2017.11.001.
8. Abbaspour Z, Salehi S, Koraei A, Charkhab N, Kardani A. Development and validation of parent abuse scale (girl-mother version). *Iran J Psychiatry Behav Sci*. 2019;13:doi:10.5812/ijpbs.83010.
9. Eckstein NJ. Emergent issues in families experiencing adolescent-to-parent abuse. *West J Commun*. 2004;68:365-88. doi:10.1080/10570310409374809.
10. Gallagher E. Children's violence to parents: A critical literature review: Monash University. Thesis. 2022. doi:10.26180/19571326.v1.
11. Fawzi MH, Fawzi MM, Fouad AA. Parent abuse by adolescents with first-episode psychosis in Egypt. *J Adolesc Health*. 2013;53:730-5. doi:10.1016/j.jadohealth.2013.07.004.
12. Abbaspour Z, Karimi S, Sodani M. Prevalence of Parent Abuse in High School Boy Students during the Coronavirus Pandemic. *J Ilam Univ Med Sci*. 2024;31.
13. Abbaspour Z, Vasel G, Khojastehmehr R. Investigating the lived experiences of abused mothers: a phenomenological study. *J Res Health Sci*. 2021;10:108-14. doi:10.22062/jqr.2021.193653.0.
14. Navas-Martinez MJ, Burrai J, Mari E, Burgos-Benavides L, Giannini AM, Cano-Lozano MC. Italian Validation of The Child-to-Parent Violence Questionnaire: Frequency and Reasons for Violence Among Young Adults. *JOFV*. 2025;1-19. doi:10.1007/s10896-025-00848-7.
15. Abbaspour Z, Laki PS, Rajabi G. The Predictors of Mother Abuse in Male Students: Domestic Violence, Marital Conflict, Family Coherence, Parenting Styles, and Self-esteem. *Iran J Psychiatry Behav Sci*. 2022;16:e115767. doi:10.5812/ijpbs.115767.
16. Amiryazdani F, Torkaman F, Hazrati SZ. The Child-To-Parent Violence: A Study of Antecedents and Consequences. *J Islamic Life Center Health*. 2023; 7:86-95.
17. Calvete E, Orue I, Bertino L, Gonzalez Z, Montes Y, Padilla P, et al. Child-to-parent violence in adolescents: The perspectives of the parents, children, and professionals in a sample of Spanish focus group participants. *JOFV*. 2014;29:343-52. doi:10.1007/s10896-014-9578-5.
18. Boxer P, Gullan RL, Mahoney A. Adolescents' physical aggression toward parents in a clinic-referred sample. *J Clin Child Adolesc Psychol*. 2009;38:106-16. doi:10.1080/15374410802575396.
19. Arias-Rivera S, Lorence B, Hidalgo V. Parenting skills, family functioning and social support in situations of child-to-parent violence: A scoping review of the literature. *JOFV*. 2022;37:1147-60. doi:10.007/s10896-021-00316-y.
20. Beckmann L, Bergmann MC, Fischer F, Mößle T. Risk and protective factors of child-to-parent violence: A comparison between physical and verbal aggression. *J Interpers Violence*. 2021;36:NP1309-34NP. doi:10.177/0886260517746129.
21. Abbaspour Z, Amanuelahi A, Choubdari A. Evaluation of psychometric properties of the Emotional Blackmail Scale (EB). *JEM*. 2019;9:183-200. doi:10.22054/jem.2020.44909.1944.
22. Brezina T. Teenage violence toward parents as an adaptation to family strain: Evidence from a national survey of male adolescents. *Youth Soc*. 1999;30:416-44. doi:10.1177/0044118X990300040020044-118X.
23. Simmons M, McEwan TE, Purcell R. A social-cognitive investigation of young adults who abuse their parents. *J Interpers Violence*. 2022;37:NP327-NP49. doi:10.1177/0886260520915553.
24. Gabriel L, Tizro Z, James H, Cronin-Davis J, Beetham T, Corbally A, et al. "Give me some

- space”: Exploring youth to parent aggression and violence. *JOFV*. 2018;33:161-9. doi:10.1007/s10896-017-9928-1.
25. Cuervo K. A deeper understanding of child to parent violence (CPV): Personal traits, family context, and parenting. *Int J Offender Ther Comp Criminol*. 2023;67:1079-105. doi:10.177/0306624X211065588.
 26. Oviedo S. Exploring narratives of adolescent-to-parent abuse: City University of New York; 2019.
 27. Brule NJ, Eckstein JJ. “Am I really a bad parent?”: Adolescent-to-parent abuse (AtPA) Identity and the Stigma Management Communication (SMC) Model. *J Fam Commun*. 2016;16:198-215. doi:10.1080/15267431.2016.1160908.
 28. Holt A. Adolescent-to-parent abuse as a form of “domestic violence” a conceptual review. *Trauma Violence Abuse*. 2016;17:490-9. doi:10.1177/1524838015584372.
 29. Bautista-Aranda N, Contreras L, Cano-Lozano MC. Child-To-Parent Violence and Parental Psychological Disorders: Serial Multiple Mediation of Social Support, Self-Efficacy and Emotional Dysregulation. *Victim Offend*. 2024;1-20. doi:10.1080/15564886.2024.2398586.
 30. Sadeghi Fassaei S, Shabani Afarani E. Investigating Parents' Understanding of Parent Abuse: A Grounded Theory Study in Tehran. *J Soc Work Res*. 2017;4:1-41. doi:10.22054/rjsw.2017.9649.
 31. Abbaspour Z, Nazarian Samani R, Shiralinia K. Family Cohesion and Parent Abuse: The Mediating Role of Domestic Violence, Marital Conflict, Self-Esteem and Resilience. *J Psychol*. 2023;105:19.
 32. Abbaspour Z, Vassel G, Khojasteh Mehr R, Amanuelahi A. Development of a Psycho-Educational Intervention Program Designed to Mother Abuse and its Effectiveness on Mother Abuse. *Fam Counsel Psychother*. 2024;13:3-26. doi: 10.22034/fcp.2024.139408.2173.
 33. Dorosti H, Zarei HA. The Relationship between Self-regulation and Self-esteem with Academic Procrastination among Female Second Grade High School Students. *Biquarterly J Cogn Strategies Learn*. 2019;7:69-85. doi: 10.22084/j.psychogy.2018.14784.1660.
 34. Sijabat R. The application of social learning theory in predicting the antecedents of social entrepreneurial intention. *Business: Theory Pract*. 2024;25:210-22. doi:10.3846/btp.2024.18814.
 35. Cano-Lozano MC, Navas-Martínez MJ, Contreras L. Lagged and simultaneous effects of exposure to violence at home on child-to-parent violence: gender differences. *Front Psychiat*. 2024;15:1-11. doi:10.3389/fpsyt.2024.1441871.
 36. Abbaspour Z, Salarvand M, Khojastehmehr R. Comparison of the mother abuse in urban and rural students of Durood. *CWFS*. 2024;19:227-46.